

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DEVIZNOM POSLOVANJU

Član 1.

U Zakonu o deviznom poslovanju („Službeni glasnik RS”, br. 62/06, 31/11 i 119/12), u članu 2. posle tačke (3) dodaju se tač. (3a) i (3b), koje glase:

„(3a) *Platna institucija* je rezident – pravno lice sa sedištem u Republici koje ima dozvolu Narodne banke Srbije za pružanje platnih usluga kao platna institucija, u skladu sa zakonom kojim se uređuju platne usluge.

(3b) *Izdavalac elektronskog novca* je lice sa sedištem u Republici koje izdaje elektronski novac, u skladu sa zakonom kojim se uređuju platne usluge, kao i strana institucija elektronskog novca, odnosno nerezident – pravno lice koje obavlja poslove koji odgovaraju poslovima institucije elektronskog novca u smislu zakona kojim se uređuju platne usluge.”.

Član 2.

U članu 32. stav 2. menja se i glasi:

„Rezidenti mogu obavljati platni promet sa inostranstvom i preko izdavaoca elektronskog novca – radi plaćanja i naplate po osnovu elektronske kupoprodaje robe i usluga. Platni promet sa inostranstvom rezidenti – fizička lica mogu obavljati i preko platne institucije i javnog poštanskog operatora koji pruža platne usluge, u skladu sa zakonom kojim se uređuju platne usluge.”.

U stavu 3. reči: „institucije iz stava 2. ovog člana” zamenjuju se rečima: „strane institucije elektronskog novca”.

Član 3.

U članu 35. st. 4. i 5. brišu se.

Dosadašnji stav 6. postaje stav 4.

Član 4.

Član 45. menja se i glasi:

„Član 45.

Narodna banka Srbije vrši kontrolu deviznog poslovanja banaka, institucija elektronskog novca sa sedištem u Republici i platnih institucija – u postupku koji je utvrđen zakonom kojim se uređuje njihovo poslovanje.

Narodna banka Srbije vrši kontrolu platnog prometa sa inostranstvom koji obavlja javni poštanski operator – u postupku koji je utvrđen zakonom kojim se uređuju platne usluge.”.

Član 5.

U članu 59. stav 1. tačka 72) briše se.

Član 6.

Posle člana 62. dodaje se član 62a, koji glasi:

„Član 62a

Novčanom kaznom od 100.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj izdavalac elektronskog novca sa sedištem u Republici Srbiji, odnosno platna institucija i javni poštanski operator ako platni promet sa inostranstvom obavljaju suprotno članu 32. ovog zakona.

Za radnju iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu iz tog stava novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara.”.

Član 7.

Ovaj zakon objavljuje se u „Službenom glasniku RS“ i stupa na snagu 1. oktobra 2015. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana 97. stav 1. tačka 6) Ustava RS, prema kojima Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, jedinstveno tržište, pravni položaj privrednih subjekata, sistem obavljanja pojedinih privrednih i drugih delatnosti, monetarni, bankarski, devizni i carinski sistem, ekonomske odnose sa inostranstvom i sistem kreditnih odnosa sa inostranstvom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakonom o deviznom poslovanju („Službeni glasnik RS“, br. 62/06, 31/11 i 119/12) (u daljem tekstu: Zakon) uređuju se plaćanja, naplaćivanja i prenosi između rezidenata i nerezidenata u dinarima i stranim sredstvima plaćanja, kao i između samih rezidenata u stranim sredstvima plaćanja, zatim kupovina i prodaja sredstava plaćanja između rezidenata i nerezidenata, kao i kupovina i prodaja stranih sredstava plaćanja između rezidenata, potom jednostrani prenosi sredstava plaćanja iz Republike Srbije (Republika) i u Republiku koji nemaju obeležja izvršenja posla između rezidenata i nerezidenata, tekući i depozitni računi rezidenata u inostranstvu, kao i rezidenata i nerezidenata u Republici, kreditni poslovi u Republici u devizama i kreditni poslovi sa inostranstvom.

Kako bi se omogućila nesmetana primena u praksi novog Zakona o platnim uslugama, bilo je potrebno s njegovim odredbama uskladiti odredbe Zakona. Predloženim Zakonom o platnim uslugama predviđeno je da se odredbe tog zakona primenjuju i na platne transakcije iz oblasti deviznog poslovanja, ali u skladu sa ograničenjima utvrđenim propisima o deviznom poslovanju. Budući da su Zakonom o platnim uslugama predviđene nove vrste pružalaca platnih usluga – platne institucije i institucije elektronskog novca – zakonom koji se predlaže neophodno je utvrditi u kojoj meri rezidenti mogu obavljati platni promet sa inostranstvom preko ovih institucija. Imajući na umu da je 2012. godine rezidentima omogućeno da plaćanja i naplatu po osnovu elektronske kupoprodaje robe i usluga u inostranstvu obavljaju preko stranih institucija elektronskog novca (npr. preko *PayPal-a*), predloženim zakonom stvoreni su uslovi da i buduće domaće institucije elektronskog novca s dozvolom Narodne banke Srbije za izdavanje tog novca na isti način učestvuju u obavljanju platnog prometa sa inostranstvom. Isto tako, rezidentima – fizičkim licima omogućava se da platni promet sa inostranstvom obavljaju i preko platnih institucija.

Predloženim izmenama i dopunama pojedine odredbe Zakona se preciziraju da bi se Javnom preduzeću PTT Srbija omogućilo da nesmetano i u skladu sa zakonom obavlja menjačke poslove i učestvuje u platnom prometu sa inostranstvom u meri u kojoj pruža platne usluge u skladu sa zakonom kojim se uređuju platne usluge.

Razmatrane su mogućnosti da se navedeni problemi reše i na drugi način, ali je zauzet stav da to nije moguće bez izmena Zakona.

III. OBJAŠNENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. dopunjuje se član 2. Zakona tako što se utvrđuju definicije pojmova *platna institucija* i *izdavalac elektronskog novca*. Pojam platne institucije definiše se na isti način kao u Zakonu o platnim uslugama, dok se pojam izdavaoca elektronskog novca utvrđuje tako da obuhvati i lice sa sedištem u Republici koje

izdaje elektronski novac, u skladu sa Zakonom o platnim uslugama, ali i instituciju elektronskog novca iz treće države koja posluje u skladu sa stranim propisima, odnosno nerezidenta – pravno lice koje obavlja poslove koji odgovaraju poslovima institucije elektronskog novca u smislu ovog zakona.

Članom 2. menja se član 32. stav 2. Zakona – kako bi se plaćanje i naplata prema inostranstvu po osnovu elektronske kupoprodaje robe i usluga mogli odvijati i preko izdavaoca elektronskog novca. Pored toga, utvrđeno je da rezidenti – fizička lica platni promet sa inostranstvom mogu obavljati i preko platne institucije i javnog poštanskog operatora koji pruža usluge u skladu sa zakonom kojim se uređuju platne usluge.

Članom 3. brišu se odredbe člana 35. st. 4. i 5. Zakona, kojima se uređuju ovlašćenja Narodne banke Srbije za vođenje jedinstvenog registra deviznog računa nakon početka primene Zakona o platnim uslugama, pošto će, prema odredbama tog zakona, jedinstveni registar računa koji vodi Narodna banka Srbije ubuduće obuhvatati sve račune (i dinarske i devizne).

U **članu 4.** menja se član 45. Zakona – kako bi se kontrola deviznog poslovanja proširila na institucije elektronskog novca koje imaju dozvolu za rad Narodne banke Srbije, na platne institucije i na javnog poštanskog operatora u delu njegovog poslovanja koji se odnosi na platni promet sa inostranstvom.

U **članu 5.** briše se prekršajna odredba u članu 59. stav 1. tačka 72) Zakona, čime se vrši pravnotehničko usklađivanje s predloženim članom 4.

Članom 6. dodaje se član 62a, kojim se propisuju prekršajne sankcije za izdavaoce elektronskog novca, platne institucije i javnog poštanskog operatora koji platni promet sa inostranstvom ne obavljaju u skladu sa odredbama Zakona.

U **članu 7.** uređeno je stupanje na snagu ovog zakona.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlaže se da se ovaj zakon donese po hitnom postupku iz istih razoga zbog kojih je i Zakon o platnim uslugama potrebno doneti po hitnom postupku. Naime, ovaj zakon je prateći zakon u odnosu na Zakon o platnim uslugama, koji se inače donosi radi usklađivanja s propisima Evropske unije.

VI. PREGLED ODREDBA ZAKONA O DEVIZNOM POSLOVANJU KOJE SE MENJAJU I DOPUNJUJU

II. DEFINICIJE POJMOVA

Član 2.

U smislu ovog zakona:

(1) *Rezidenti* su:

- 1) pravno lice koje je registrovano i ima sedište u Republici;
- 2) preduzetnik – fizičko lice koje je registrovano u Republici i koje radi sticanja dobiti, u vidu zanimanja, obavlja zakonom dozvoljenu delatnost;
- 3) ogranak stranog pravnog lica upisan u registar kod nadležnog organa u Republici;
- 4) fizičko lice koje ima prebivalište u Republici, osim fizičkog lica koje ima boravak u inostranstvu duži od godinu dana;
- 5) fizičko lice – strani državljanin koji na osnovu dozvole za boravak, odnosno radne vize boravi u Republici duže od godinu dana, osim diplomatsko–konzularnih predstavnika stranih zemalja i članova njihovih porodica;
- 6) korisnici sredstava budžeta Republike Srbije, korisnici sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje i korisnici sredstava budžeta lokalne vlasti, kao i drugi korisnici javnih sredstava koji su uključeni u sistem konsolidovanog računa trezora;
- 7) diplomatsko, konzularno i drugo predstavništvo u inostranstvu koje se finansira iz budžeta Republike i domaći državljani zaposleni u tim predstavništvima, kao i članovi njihovih porodica.

(2) *Nerezidenti* su sva lica koja nisu navedena u tački (1) ovog člana.

(3) *Banka* je rezident – akcionarsko društvo sa sedištem u Republici, koje ima dozvolu za rad Narodne banke Srbije i obavlja depozitne i kreditne poslove, poslove platnog prometa i kreditne poslove sa inostranstvom, kao i druge poslove u skladu sa zakonom.

(3a) **PLATNA INSTITUCIJA JE REZIDENT – PRAVNO LICE SA SEDIŠTEM U REPUBLICI KOJE IMA DOZVOLU NARODNE BANKE SRBIJE ZA PRUŽANJE PLATNIH USLUGA KAO PLATNA INSTITUCIJA, U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJU PLATNE USLUGE.**

(3b) **IZDAVALAC ELEKTRONSKOG NOVCA JE LICE SA SEDIŠTEM U REPUBLICI KOJE IZDAJE ELEKTRONSKI NOVAC, U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJU PLATNE USLUGE, KAO I STRANA INSTITUCIJA ELEKTRONSKOG NOVCA, ODNOSNO NEREZIDENT – PRAVNO LICE KOJE OBAVLJA POSLOVE KOJI ODGOVARAJU POSLOVIMA INSTITUCIJE ELEKTRONSKOG NOVCA U SMISLU ZAKONA KOJIM SE UREĐUJU PLATNE USLUGE.**

(4) *Sredstva plaćanja* su dinar i strana sredstva plaćanja.

(5) *Strana sredstva plaćanja* su:

- 1) devize – potraživanja u inostranstvu koja glase na stranu valutu;

2) efektivni strani novac – potraživanja u gotovini, odnosno papirni ili kovani novac koji glasi na stranu valutu.

(6) *Instrumenti plaćanja* su: čekovi, menice, akreditivi, doznake, platne kartice i drugi instrumenti plaćanja – potraživanja od izdavaoca – nerezidenta, koja glase na stranu valutu i mogu se unovčiti u stranu valutu.

(7) *Hartije od vrednosti* su hartije od vrednosti određene zakonom koji uređuje tržište kapitala.

(8) *Domaće hartije od vrednosti* su hartije od vrednosti koje emituje rezident na domaćem i stranom tržištu, a mogu glasiti i na stranu valutu ako je to propisano posebnim zakonom.

(9) *Strane hartije od vrednosti* su hartije od vrednosti koje emituje nerezident.

(10) *Dugoročne hartije od vrednosti* su dužničke hartije od vrednosti, sa rokom dospeća dužim od jedne godine.

(11) *Kratkoročne hartije od vrednosti* su dužničke hartije od vrednosti, sa rokom dospeća do godinu dana.

(12) *Finansijski derivati* su finansijski instrumenti u smislu zakona koji uređuje tržište kapitala.

(13) *Devizno tržište* je tržište na kome se kupuju i prodaju devize i efektivni strani novac.

(14) *Menjački poslovi* su poslovi kupovine od fizičkih lica i prodaje tim licima efektivnog stranog novca i čekova koji glase na stranu valutu.

(15) *Tekući poslovi* su poslovi zaključeni između rezidenata i nerezidenata čija namena nije prenos kapitala.

(16) *Kapitalni poslovi* su poslovi između rezidenata i nerezidenata čija je namena prenos kapitala.

Kapitalni poslovi iz stava 1. ove tačke su:

- direktne investicije,
- ulaganja u nekretnine,
- poslovi sa hartijama od vrednosti,
- poslovi sa finansijskim derivatima
- poslovi sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima,
- kreditni poslovi,
- garancijski poslovi,
- depozitni poslovi,
- poslovi po osnovu ugovora o osiguranju u skladu sa zakonom koji uređuje osiguranje,
- jednostrani prenosi sredstava plaćanja (lični i fizički).

(17) *Direktne investicije* su ulaganja rezidenta u inostranstvu i nerezidenta u Republici u pravno lice sa ciljem da se uključi u upravljanje poslovima tog pravnog lica.

Pod ulaganjem u smislu stava 1. ove tačke smatra se: osnivanje pravnog lica, ogranka ili predstavništva, kupovina udela ili akcija u kapitalu pravnog lica, dokapitalizacija pravnog lica kao i svaki drugi oblik ulaganja kojim ulagač stiče

najmanje 10% učešća u osnovnom kapitalu, odnosno najmanje 10% glasačkih prava, u roku ne dužem od godinu dana od dana prvog ulaganja u to pravno lice u slučaju sukcesivnih ulaganja (radi dostizanja praga od 10%).

Pod ulaganjem u smislu stava 1. ove tačke smatraju se i krediti i zajmovi sa rokom dospeća od pet godina ili dužim ukoliko imaju prirodu podređenog potraživanja (subordinirani krediti i zajmovi).

(18) *Poslovi sa hartijama od vrednosti* su poslovi sa dugoročnim i kratkoročnim hartijama od vrednosti i vlasničkim hartijama od vrednosti.

(19) *Kreditni poslovi* su kreditni poslovi u Republici i kreditni poslovi sa inostranstvom.

(20) *Kreditni poslovi u Republici* su krediti koje banka odobrava rezidentu u devizama.

(21) *Kreditni poslovi sa inostranstvom* su krediti, koje odobrava banka ili strana banka, i zajmovi između rezidenata i nerezidenata, o kojima rezidenti izveštavaju Narodnu banku Srbije.

Kreditni poslovi iz stava 1. ove tačke su:

– komercijalni krediti i zajmovi u devizama i dinarima povezani sa spoljnotrgovinskim prometom robe i usluga, koji obuhvataju odloženo plaćanje i plaćanje unapred robe i usluga do godinu dana sa kamatom, odnosno preko godinu dana. Komercijalnim kreditom i zajmom smatra se i finansiranje odloženog plaćanja i plaćanja unapred robe i usluga koje kreditor ili zajmodavac odobrava dužniku – kupcu po spoljnotrgovinskom prometu robe i usluga tako što po nalogu kupca obavezu izmiruje neposredno prodavcu;

– finansijski krediti i zajmovi u devizama koje kreditor, odnosno zajmodavac odobrava dužniku tako što sredstva stavlja na raspolaganje uplatom na račun dužnika. Pod finansijskim kreditima i zajmovima podrazumevaju se i svi oblici finansiranja koje odobravaju banke, strane banke i druge strane finansijske institucije. Finansijskim kreditom smatra se i finansiranje trgovine robom ili pružanja usluga u kojoj rezident nije ugovorna strana u poslu, a koje odobrava banka.

Komercijalne i finansijske kredite i zajmove dužniku može odobriti jedan kreditor, odnosno zajmodavac ili grupa kreditora ili zajmodavaca (sindicirani kredit ili zajam).

Kreditni poslovi sa inostranstvom iz stava 1. ove tačke su i:

– subordinirani krediti i zajmovi iz tačke (17) stav 3. ovog člana u devizama,

– kratkoročni oročeni bankarski depoziti u devizama sa rokom otplate do godinu dana između banke i strane banke, koji se koriste tako što banka – kreditor uplaćuje sredstva na račun banke – dužnika,

– kratkoročne bankarske kreditne linije u devizama sa rokom otplate do godinu dana između banke i strane banke, koje se koriste tako što banka – kreditor vrši plaćanja po nalogu banke – dužnika,

– drugi poslovi koji imaju obeležja kreditnog posla sa inostranstvom.

Kreditnim poslovima sa inostranstvom iz stava 1. ove tačke smatraju se i:

– bankarske garancije, avali i drugi oblici jemstva koje banka daje u korist nerezidenta – kreditora po kreditima koje rezidenti uzimaju iz inostranstva i po kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu,

– jemstva i druga sredstva obezbeđenja koja rezident – pravno lice i preduzetnik daje u korist nerezidenta – kreditora po kreditima koje rezidenti uzimaju

iz inostranstva, kao i jemstva i druga sredstva obezbeđenja koja rezident – pravno lice daje po kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu.

Kreditnim poslovima sa inostranstvom smatraju se i krediti i zajmovi u dinarima koje u skladu sa odredbama ovog zakona međunarodne finansijske organizacije i razvojne banke ili finansijske institucije čiji su osnivači strane države odobravaju rezidentima, kao i krediti u dinarima koje banke odobravaju nerezidentima.

(21a) *Garancijski poslovi* su poslovi izdavanja i pribavljanja garancija, avala, jemstava i drugih sredstava obezbeđenja koje banka obavlja u skladu sa propisima o bankama, osim garancija iz tačke (21) stav 5. Alineja prva ovog člana.

Garancijskim poslovima smatraju se i:

– jemstva koja rezident pravno lice daje nerezidentu po osnovu spoljnotrgovinskog

prometa robe i usluga i izvođenja investicionih radova u Republici,

– garancije i jemstva koja rezident pravno lice pribavlja od nerezidenta po osnovu spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga i izvođenja investicionih radova u inostranstvu, kao i po poslu sa drugim rezidentom pravnim licem u Republici,

– garancijski poslovi koje obavlja rezident – pravno lice koje je Republika osnovala posebnim zakonom radi finansiranja izvoza.

(22) *Depozitni poslovi*, u smislu ovog zakona, jesu poslovi na osnovu ugovora o depozitu između nerezidenta i banke, kao i između rezidenta i banke u inostranstvu.

(23) *Poslovi po osnovu ugovora o osiguranju* obuhvataju plaćanja premija i osiguranih iznosa na osnovu ugovora između osiguravajućeg društva – nerezidenta i rezidenta kao osiguranika kao i između osiguravajućeg društva – rezidenta i nerezidenta kao osiguranika, u skladu sa zakonom koji uređuje osiguranje.

(24) *Valutna klauzula* je ugovaranje vrednosti obaveze u devizama (valuta obaveze) u Republici, s tim što se plaćanje i naplaćivanje po tim ugovorima vrši u dinarima (valuta isplate).

(25) *Lični prenos sredstava plaćanja* je prenos sredstva iz Republike u inostranstvo ili iz inostranstva u Republiku koji se ne zasniva na izvršenju posla – vrši se između rezidenta fizičkog lica i nerezidenta, uključuje poklone i pomoć, nasledstva, rente, podmirenje duga useljenika i sredstava koja iznose iseljenici.

(26) *Fizički prenos sredstava plaćanja* je svaki prenos gotovine u dinarima, kao i prenos efektivnog stranog novca i hartija od vrednosti iz Republike i u Republiku.

V. PLATNI PROMET

Član 32.

Platni promet sa inostranstvom obavlja se u devizama i u dinarima preko banke.

~~Rezidenti mogu obavljati platni promet sa inostranstvom i preko strane institucije elektronskog novca radi plaćanja i naplate po osnovu elektronske kupoprodaje robe i usluga.~~

REZIDENTI MOGU OBAVLJATI PLATNI PROMET SA INOSTRANSTVOM I PREKO IZDAVAOCA ELEKTRONSKOG NOVCA – RADI PLAĆANJA I NAPLATE PO OSNOVU ELEKTRONSKE KUPOPRODAJE ROBE I USLUGA. PLATNI PROMET SA INOSTRANSTVOM REZIDENTI – FIZIČKA LICA MOGU OBAVLJATI I PREKO PLATNE INSTITUCIJE I JAVNOG POŠTANSKOG OPERATORA KOJI PRUŽA PLATNE USLUGE, U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJU PLATNE USLUGE.

Sredstva rezidenata koja se vode kod ~~institucije iz stava 2. ovog člana~~ STRANE INSTITUCIJE ELEKTRONSKOG NOVCA radi plaćanja, odnosno naplate po osnovu elektronske kupoprodaje robe i usluga ne smatraju se depozitom u smislu člana 27. stav 2. ovog zakona.

Rezidenti iz člana 36. ovog zakona platni promet sa inostranstvom obavljaju preko Narodne banke Srbije.

Platni promet po finansijskim i subordiniranim kreditima i zajmovima u devizama, kreditima i zajmovima koje od nerezidenta uzimaju rezidenti – fizička lica i ogranci stranih pravnih lica, kao i po kreditima i zajmovima u dinarima koji se rezidentima odobravaju u skladu sa članom 18. stav 2. ovog zakona, može se vršiti samo ukoliko su rezidenti o tim poslovima prethodno izvestili Narodnu banku Srbije u skladu sa ovim zakonom.

Pod uslovima iz stava 5. ovog člana vrši se i platni promet po komercijalnim kreditima i zajmovima u devizama i dinarima za finansiranje odloženog plaćanja i plaćanja unapred robe i usluga koje kreditor ili zajmodavac odobrava dužniku – kupcu po spoljnotrgovinskom prometu robe i usluga tako što po nalogu kupca obavezu izmiruje neposredno prodavcu.

Platni promet po ostalim kreditnim poslovima sa inostranstvom može se vršiti i bez prethodnog izveštavanja Narodne banke Srbije o tim poslovima.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način obavljanja platnog prometa sa inostranstvom po tekućim i kapitalnim poslovima.

Član 35.

Banka drži devize i kod druge banke, odnosno kod Narodne banke Srbije.

Rezident – pravno lice, ogranak stranog pravnog lica i preduzetnik drži devize na deviznom računu kod banke ili ih prodaje banci.

Narodna banka Srbije propisuje uslove pod kojima banke otvaraju devizne račune i način vođenja tih računa i deviznih štednih uloga rezidenata.

~~Narodna banka Srbije propisuje bankama način i rokove dostavljanja podataka o deviznim računima rezidenata – pravnih lica i preduzetnika, na osnovu kojih vodi jedinstveni registar deviznih računa.~~

Registar iz stava 4. ovog člana je javna knjiga i podaci iz tog registra su javni, osim podataka za koje je drugim zakonom utvrđeno da su tajni.

Visina, način obračuna i plaćanja kamate, kao i valuta u kojoj se plaćaju kamate i glavnica, utvrđuju se ugovorom između banke i rezidenta.

Član 45.

Narodna banka Srbije vrši kontrolu deviznog poslovanja banaka i drugih finansijskih organizacija, kao i rezidenata i nerezidenata koji su sa bankom i drugom finansijskom organizacijom povezani imovinskim, upravljačkim i poslovnim odnosima.

NARODNA BANKA SRBIJE VRŠI KONTROLU DEVIZNOG POSLOVANJA BANAKA, INSTITUCIJA ELEKTRONSKOG NOVCA SA SEDIŠTEM U REPUBLICI I PLATNIH INSTITUCIJA – U POSTUPKU KOJI JE UTVRĐEN ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE NJIHOVO POSLOVANJE.

NARODNA BANKA SRBIJE VRŠI KONTROLU PLATNOG PROMETA SA INOSTRANSTVOM KOJI OBAVLJA JAVNI POŠTANSKI OPERATOR – U POSTUPKU KOJI JE UTVRĐEN ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJU PLATNE USLUGE.

2. Prekršaji

Član 59.

Novčanom kaznom od 100.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj rezident – pravno lice, ogranak stranog pravnog lica, banka i nerezident – pravno lice:

1) ako ne izvrši prebijanje dugovanja i potraživanja po osnovu realizovanog spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga na način koji propiše Vlada (član 6. st. 1. i 2);

2) ako ne izvrši prebijanje dugovanja i potraživanja po osnovu kreditnih poslova sa inostranstvom na način koji propiše Narodna banka Srbije (član 6. stav 3);

3) ako prenese, odnosno plati ili naplati potraživanje i dugovanje koje nije nastalo po osnovu spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga rezidenata (član 7. stav 1);

4) ako posao iz člana 7. stav 1. ovog zakona ne izvrši na osnovu ugovora, odnosno ne dostavi obaveštenje o izvršenom prenosu (član 7. stav 2);

5) ako ugovor ne sadrži podatke iz člana 7. stav 3. ovog zakona;

6) ako prenese, odnosno plati ili naplati potraživanja ili dugovanja koja su nastala po osnovu realizovanog spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga rezidenta – javnog preduzeća i pravnog lica sa državnim kapitalom ili pravnog lica koje je u procesu restrukturiranja ili privatizacije suprotno članu 7. stav 4. ovog zakona;

7) ako izvrši naplatu, plaćanje ili izda nalog za plaćanje, odnosno izvrši prenos nerezidentu, na osnovu ugovora u kojem nije navedena stvarna cena ili na osnovu neistinite isprave (član 8);

8) ako izvrši plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija suprotno članu 11. ovog zakona;

9) ako izvrši plaćanje radi sticanja svojine na nepokretnostima u inostranstvu, odnosno Republici suprotno zakonu koji uređuje svojinsko-pravne odnose (član 12. stav 1);

10) ako izvrši plaćanje radi kupovine ili naplatu radi prodaje stranih dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti suprotno članu 13. st. 2. i 3. ovog zakona;

11) ako izvrši plaćanje radi kupovine ili naplatu radi prodaje u Republici dugoročnih dužničkih, kao i vlasničkih hartija od vrednosti, suprotno zakonu koji uređuje tržište kapitala (član 14. stav 1);

12) ako izvrši plaćanje radi kupovine ili naplatu radi prodaje stranih kratkoročnih hartija od vrednosti na stranom i domaćem tržištu suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 15. stav 1);

13) ako izvrši plaćanje radi kupovine stranih kratkoročnih hartija od vrednosti (član 15. stav 2);

14) ako izvrši plaćanje radi kupovine kratkoročnih hartija od vrednosti u Republici (član 15. stav 3);

15) ako izvrši plaćanje, naplatu, prenos, prebijanje, kao i izveštavanje po poslovima sa finansijskim derivatima, suprotno uslovima i načinu koji propiše Narodna banka Srbije (član 16);

16) ako izvrši plaćanje ili naplatu po osnovu ulaganja u inostranstvo suprotno odredbama zakona kojim se uređuju poslovi sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima (član 17. stav 1);

17) ako izvrši plaćanje ili naplatu po osnovu ulaganja u inostrane investicione fondove suprotno članu 17. stav 2. ovog zakona;

18) ako izvrši plaćanje ili naplatu po osnovu ulaganja u investicione fondove i dobrovoljne penzijske fondove u Republici suprotno zakonu koji uređuje poslove sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima (član 17. stav 3);

19) ako kreditni posao sa inostranstvom zaključi suprotno članu 18. stav 1. ovog zakona;

20) ako odobri kredit ili zajam u dinarima iz člana 18. stav 2. ovog zakona suprotno uslovima i načinu koji propiše Narodna banka Srbije (član 18. stav 2);

21) ako daje bankarske garancije, avale i druge oblike jemstva u korist nerezidenta kreditora po kreditima koje rezidenti uzimaju iz inostranstva, pribavlja garancije, jemstva i druga sredstva obezbeđenja od nerezidenta po kreditima koje odobrava nerezidentima i daje garancije, avale i druge oblike jemstva po kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu suprotno članu 18. stav 3. ovog zakona;

22) ako učestvuje u sindiciranom finansijskom kreditu ili zajmu suprotno članu 18. stav 4. ovog zakona;

23) ako kupi potraživanje od nerezidenta – učesnika u sindiciranom finansijskom kreditu ili zajmu koji grupa stranih kreditora odobrava dužniku suprotno uslovima iz člana 18. stav 4. ovog zakona (član 18. stav 5);

24) ako postupi suprotno članu 18. stav 6. ovog zakona;

25) ako postupi suprotno članu 18. stav 7. ovog zakona;

26) ako obavlja kreditne poslove sa inostranstvom ili prenese, odnosno plati ili naplati potraživanje i dugovanje po tim poslovima suprotno odredbama posebnog zakona (član 18. stav 8);

27) ako postupi suprotno članu 18. stav 10. ovog zakona;

28) ako postupi suprotno članu 18. stav 11. ovog zakona;

29) ako zaključi ugovor o kreditnom poslu sa inostranstvom suprotno članu 19. ovog zakona;

30) ako posao iz člana 20. stav 1. ovog zakona ne izvrši na osnovu ugovora, odnosno ne dostavi obaveštenje o izvršenom prenosu (član 20. stav 2);

31) ako ugovor ne sadrži podatke iz člana 20. stav 3. ovog zakona;

32) ako prenese, odnosno plati ili naplati potraživanja ili dugovanja koja su nastala po osnovu kreditnog posla sa inostranstvom rezidenta – javnog preduzeća i pravnog lica sa državnim kapitalom ili pravnog lica koje je u procesu restrukturiranja ili privatizacije suprotno članu 20. stav 4. ovog zakona;

33) ako finansijski kredit uzet iz inostranstva koristi suprotno članu 21. stav 1. ovog zakona;

34) ako finansijski kredit uzet iz inostranstva koristi suprotno propisu Narodne banke Srbije kojim se utvrđuju namene, način i uslovi uzimanja tih kredita (član 21. stav 2);

35) ako uzme kratkoročni oročeni bankarski depozit i kratkoročnu bankarsku kreditnu liniju od strane banke suprotno članu 22. ovog zakona;

36) ako finansijski zajam odobri nerezidentu suprotno članu 23. stav 1. ovog zakona;

37) ako da jemstvo i drugo sredstvo obezbeđenja po kreditnom poslu između dva nerezidenta u inostranstvu pod uslovima suprotnim članu 23. stav 1. ovog zakona (član 23. stav 2);

38) ako poslove iz člana 23. st. 1. i 2. ovog zakona obavlja bez saglasnosti Vlade (član 23. stav 3);

39) ako ne ugovori i od nerezidenta ne pribavi instrumente obezbeđenja naplate pri obavljanju kreditnih poslova iz člana 23. st. 1. i 2. ovog zakona (član 23. stav 4);

40) ako ne postupi u skladu sa članom 23. stav 5. ovog zakona;

41) ako postupi suprotno članu 23. stav 6. ovog zakona;

42) ako ne izvesti Narodnu banku Srbije o kreditnom poslu sa inostranstvom na način i u roku koji propiše Narodna banka Srbije (član 24);

43) ako odobri kredit u devizama suprotno članu 25. ovog zakona;

44) ako garancijske poslove iz člana 26. stav 1. ovog zakona obavlja suprotno propisima o bankama;

45) ako od nerezidenta pribavlja garancije i jemstva od nerezidenata po potraživanjima u Republici koja su nastala po osnovu inostranih kredita za koje je država preuzela obavezu otplate prema inostranstvu (član 26. stav 2);

46) ako obavlja garancijske poslove suprotno odredbama posebnog zakona (član 26. stav 3);

47) ako da jemstvo nerezidentu suprotno članu 26. stav 4. ovog zakona;

48) ako da jemstvo nerezidentu suprotno propisu Vlade (član 26. stav 5);

49) ako pribavi garanciju ili jemstvo nerezidenta suprotno članu 26. stav 6. ovog zakona;

50) ako drži devize na računu kod banke u inostranstvu suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 27. stav 2);

51) ako na računu kod banke drži devize i dinare suprotno ovom zakonu (član 28. stav 1);

52) ako ne postupi u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 28. stav 2);

53) ako lice iz člana 29. stav 1. ovog zakona izvrši prenos sredstava sa nerezidentnog, odnosno rezidentnog računa u inostranstvo suprotno članu 29. stav 1. ovog zakona;

54) ako izvrši plaćanje radi deponovanja i ulaganja u inostranstvo suprotno zakonu koji uređuje poslove osiguranja (član 30. stav 1);

55) ako izvrši plaćanje premije osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju koji je zaključen sa nerezidentom – osiguravajućim društvom, a koji nije dozvoljen zakonom koji uređuje poslove osiguranja (član 30. stav 2);

56) ako ne postupi u skladu sa propisom Narodne banke Srbije koji uređuje bliže uslove za lične i fizičke prenose sredstava plaćanja u inostranstvo i iz inostranstva (član 31);

57) ako platni promet sa inostranstvom obavlja suprotno članu 32. st. 1. i 2. ovog zakona;

58) ako platni promet sa inostranstvom ne obavi preko Narodne banke Srbije (član 32. stav 4);

59) ako platni promet po kreditnim poslovima sa inostranstvom izvrši suprotno članu 32. st. 5. i 6. ovog zakona;

60) ako obavi platni promet sa inostranstvom po tekućim i kapitalnim poslovima suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 32. stav 8);

61) ako izvrši naplatu, odnosno plaćanje i drugom nerezidentu, a ne nerezidentu kome duguje, odnosno od koga potražuje, po tekućem ili kapitalnom poslu koji nije dozvoljen ovim zakonom (član 33. stav 1);

62) ako postupi suprotno članu 33. stav 2. ovog zakona;

63) ako poslove iz člana 33. st. 1. i 2. ovog zakona ne vrši na osnovu ugovora ili izjave (član 33. stav 3);

64) ako ugovor, odnosno izjava ne sadrži podatke iz člana 33. stav 4. ovog zakona;

65) ako izvrši naplatu, odnosno plaćanje i drugom nerezidentu suprotno članu 33. stav 5. ovog zakona;

66) ako o promenama po kreditnim poslovima sa inostranstvom iz člana 33. st. 1. i 2. ovog zakona ne izvesti Narodnu banku Srbije u skladu sa propisom donetim na osnovu člana 24. ovog zakona (član 33. stav 6);

67) ako plaćanje, naplatu i prenos u Republici izvrši suprotno članu 34. ovog zakona;

68) ako plaćanje, naplatu, uplatu i isplatu u efektivnom stranom novcu izvrši suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 34. stav 9);

69) ako ne drži devize kod banke, odnosno Narodne banke Srbije (član 35. stav 1);

70) ako ne drži devize na deviznom računu kod banke ili ih ne proda banci (član 35. stav 2);

71) ako ne postupi u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 35. stav 3);

~~72) ako ne dostavi podatke o deviznim računima rezidenata – pravnih lica i preduzetnika na način i u rokovima koje propiše Narodna banka Srbije (član 35. stav 4);~~

73) ako devizne račune ne vodi kod Uprave za trezor u okviru sistema konsolidovanog računa trezora koji se vodi kod Narodne banke Srbije (član 36. stav 1);

74) ako postupi suprotno članu 36. stav 2. ovog zakona;

75) ako ne postupi u skladu sa propisanom obavezom izveštavanja (član 37. stav 1);

76) ako devize i efektivni strani novac kupi i proda izvan deviznog tržišta (član 38. stav 1);

77) ako ne postupi u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 38. stav 4);

78) ako ne postupi u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 39. stav 6);

79) ako za potrebe knjigovodstva i statistike ne primeni zvanični srednji kurs dinara (član 41. stav 2);

80) ako za obračun carine i drugih uvoznih dažbina ne primeni zvanični srednji kurs dinara utvrđen poslednjeg radnog dana u nedelji koja prethodi nedelji u kojoj se utvrđuje iznos carine i drugih uvoznih dažbina u skladu sa zakonom koji uređuje carine (član 41. stav 3);

81) ako postupi suprotno merama iz člana 42. ovog zakona;

82) ako postupi suprotno merama iz člana 43. ovog zakona;

83) ako ne izda potvrdu na graničnom prelazu za privremeno oduzete dinare i efektivni strani novac, čekove i hartije od vrednosti koje glase na stranu valutu a koje prelaze iznos koji propiše Narodna banka Srbije (član 48);

84) ako postupi suprotno članu 49a. stav 3. ovog zakona;

85) ako privremeno oduzete devize, efektivni strani novac, dinare, čekove i hartije od vrednosti ne deponuje na namenski račun Poreske uprave koji se vodi kod Narodne banke Srbije ili ne stavi u ostavu kod Narodne banke Srbije u roku od dva radna dana od dana njihovog oduzimanja (član 55).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u rezidentu – pravnom licu ili nerezidentu, odgovorno lice u banci – novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj odgovorno lice u rezidentu iz člana 36. stav 1. ovog zakona – novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u rezidentu – ogranku stranog pravnog lica – novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara.

ČLAN 62A

NOVČANOM KAZNOM OD 100.000 DO 2.000.000 DINARA KAZNIĆE SE ZA PREKRŠAJ IZDAVALAC ELEKTRONSKOG NOVCA SA SEDIŠTEM U REPUBLICI SRBIJI, ODNOSNO PLATNA INSTITUCIJA I JAVNI POŠTANSKI OPERATOR AKO PLATNI PROMET SA INOSTRANSTVOM OBAVLJAJU SUPROTNO ČLANU 32. OVOG ZAKONA.

ZA RADNJU IZ STAVA 1. OVOG ČLANA KAZNIČE SE ZA PREKRŠAJ I ODGOVORNO LICE U PRAVNOM LICU IZ TOG STAVA NOVČANOM KAZNOM OD 5.000 DO 150.000 DINARA.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa:

Narodna banka Srbije, kao predlagač propisa

2. Naziv propisa:

**Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju /
Proposal for the Law on Amendments and Supplements to the Law on the
Foreign Exchange Operations**

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno s odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

Odredbe Sporazuma – Naslov V Kretanje radnika, poslovno nastanjivanje, pružanje usluga, kretanje kapitala, čl. 63. i 64. i Naslov VIII, Politike saradnje, član 91. Bankarstvo, osiguranje i druge finansijske usluge

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma

Član 8. Sporazuma - Najviše četiri, odnosno šest godina

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

„Ispunjava u potpunosti“

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

NEMA

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije (NPAA) u delu 3. Sposobnost preuzimanja obaveza iz članstva u EU, 3.4. Slobodno kretanje kapitala, 3.4.2. Platni sistem predviđeno je donošenje Zakona o platnim uslugama tokom 2014. godine kojim bi se izvršilo prilagođavanje zakonodavnog okvira kojim se uređuje tržište platnih usluga u Republici Srbije propisima EU, pre svega Direktivi o platnim uslugama (2007L0064) i Direktivi o elektronskom novcu (2009L0110). Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju utvrđuje se u kojoj se meri platni promet sa inostranstvom može odvijati preko novih kategorija pružalaca platnih usluga: institucija elektronskog novca i platnih institucija.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

Ugovor o funkcionisanju Evropske unije, Deo treći, Politika i unutrašnje mere Unije, Naslov IV, Slobodno kretanje, ljudi, usluga i kapitala, Poglavlje 4, Kapital i plaćanja, član 63.

The Treaty on the Functioning of the European Union, Part Three, Union Policies and Internal Actions, Title IV, Free Movement of Persons, Services and Capital, Chapter 4, Capital and Payment, Article 63.

„Potpuno usklađen“ – propis je u skladu s odredbama primarnih izvora prava Evropske unije i usklađen je sa svim načelima koja iz tih odredaba proizlaze.

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

32007/L0064

Direktiva 2007/64/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 13. novembra 2007. o platnim uslugama na internom tržištu kojom se menjaju i dopunjuju direktive 97/7/EZ, 2002/65/EZ, 2005/60/EZ i 2006/48/EZ i prestaje da važi Direktiva 97/5/EZ; Directive 2007/64/EC of the European Parliament and of the Council of 13 November 2007 on payment services in the internal market amending Directives 97/7/EC, 2002/65/EC, 2005/60/EC and 2006/48/EC and repealing Directive 97/5/EC (OJ L 319, 05.12.2007.)

„potpuno usklađen“ – predlog propisa je u skladu s odredbama sekundarnih izvora prava Evropske unije, usklađen je sa svim načelima koja iz tih odredaba proizlaze pa se njime preuzimaju sve odredbe sekundarnog izvora prava Evropske unije u pitanju, pri čemu treba imati u vidu da će u skladu sa Zakonom o platnim uslugama platne institucije iz države članice moći da pružaju platne usluge u RS neposredno, preko ogranka ili agenta nakon što RS pristupi EU.

32009L0110

Direktiva 2009/110/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 16. septembra 2009. godine o početku poslovanja, obavljanju delatnosti i prudencijalnom nadzoru poslovanja institucija elektronskog novca kojom se menjaju i dopunjuju direktive 2005/60/EZ i 2006/48/EZ i prestaje da važi Direktiva 2000/46/EZ; Directive 2009/110/EC of the European Parliament and of the Council. of 16 September 2009. on the taking up, pursuit and prudential supervision of the business of electronic money institutions amending Directives 2005/60/EC and 2006/48/EC and repealing Directive 2000/46/EC;

„potpuno usklađen“ – predlog propisa je u skladu s odredbama sekundarnih izvora prava Evropske unije, usklađen je sa svim načelima koja iz tih odredaba proizlaze pa se njime preuzimaju sve odredbe sekundarnog izvora prava Evropske unije u pitanju, pri čemu treba imati u vidu da će u skladu sa Zakonom o platnim uslugama institucije elektronskog novca iz države članice moći da pružaju platne usluge u RS neposredno ili preko ogranka nakon što RS pristupi EU.

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Zvaničnih prevoda nema, propisi su evidentirani kao prioriteti u procesu prevođenja koji je organizovala Vlada RS, prevođenje je u različitim fazama, ali nijedan prevod još uvek nije verifikovan.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

NE

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

Nije bilo.

Datum: 3. decembra 2014. godine

Guverner Narodne banke Srbije

dr Jorgovanka Tabaković